

Utonila je v sv. lenarškem jezeru 13-letna hčerka Eliza ključarja Zieglerja pred očmi svojih staršev. Ni jo bilo mogoče rešiti.

Po svetu.

12 letni morilec. V neki vasi pri Kecskemetu je ustrelil 12 letni Sigmund Farkas svojega 10 letnega tovariša Sebastijana iz maščevanja.

Zelezniška nesreča. Na progi Arpajon-Odeon na Francoskem trčila sta dva vlaka. Več vagonov je bilo razbitih. Pri tej nesreči našlo je 11 oseb svojo smrt, 20 oseb pa je bilo težko ranjenih.

Telegrami.

Ruski roparji v Reki.

Reka (Fiume) 11. avg. V ljudsko banko so danes dopoldne trije ruski roparji vsilili. Najprve so iztrgali slugi 4000 K iz rok. Ko je prihitek blagajnik, so nanj streljali in ga tako težko ranili, da je popoldne umrl. Potem so oropali večjo svoto iz blagajne in zbežali. Neki stražnik jih je zasledoval in so tudi nanj streljali. Enega roparja, iz Odesse došlega Salomona Kisineski, so vjeli in zaprli.

Svedski splošni štrajk.

Stockholm. 11. avg. Splošni štrajk na Švedskem traja naprej. Delavci vzdržujejo vzorni red.

Prenovljene ozkih ogonov v široke.

(Po lastnih iskušnjah zapisal Vičanski Skerlec pri Veliki nedelji.)

Res veselo je, da se je začelo že tu in tam daniti na polju, pri naših spodnjih štajerskih kmetih, oziroma pri mlajših posestnikih. Začeli so gledati po strani ozke malovredne ogone s širimi brazdami, ter napravljati iz njih takozvane široke sloge ali postati. Kaj pa so prav za prav ozki ogoni širimi brazdami? Na to bode vsak modrejši kmetovalec lahko odgovoril, da so taki ogoni potrata zemlje na njivah, ker polovicu njive se porabi za razgone, v katerih ne priraste čisto nič, po dveh brazdah, ki ležita zraven razgona raste malo in v sredini takega ogona, kje se nahaja celo zemlja ne more rasti zopet kaj prida. Ako pa nastopi mala suša, trpijo hudo rastline na ozkih ogonih. Vse drugače pa je na širokih kje je vsa zemlja ednakomerno sprezvana in je v ednakem kulturnem stanju, ter tudi ednakomerno rodi. Res je oranje in obdelovanje na širokih ogonih počasnejše, nasprotno pa tudi skoraj enkrat toliko priraste na taki njivi, kakor pa na njivi na kateri se nahajajo ozki ogoni. Ako se pa na takih širokih postatih sadi in seje v ravnih črtah fižol, koraža, krompir itd. se lahko obdeluje z živino in z luhkim trudem s takimi priprostimi stroji, ki so nalašč za to pripravljeni, ki jih zna vsak vaški kovač izdelovati. Morda poreče kateri, da ni mogoče takega širokega ogona ednakomerno posejati z roko. Ja to je živa resnica. Pa kaj za to. Lahko se seje s širokim sejalnim strojem. (Drill-Breitsähmaschine) pri kateri setvi se veliko semena prihrani itd. O tej setvi pišem iz lastnega prepričanja v eni prihodni številki „Štajerca“.

Naprava iz ozkih ogonov široke, je čisto priprosta, lahko in hitro delo. Njiva se razdeli tako, da se vzame po šest do deset takih ozkih ogonov za en široki ogn. (To je odvisno kako široke kateri hoče imeti.) Potem se potegne zemlja iz ognja v razgon, pa le same toliko, da je razgon zasut. Tako delo ti lahko storijo otroki. Kje misliš imeti razgon, se pa pusti. Ko je to zgotovljeno, se po čez povlači in se začne od začetka njive orati. Ko je oranje dogotovljeno, imaš vso zemljo v ednakem kulturnem stanju. Nekateri pa, kakor sem vidil, orjejo take ozke ogone po dva in dva skupaj in ko pride zopet za oranje, storijo isto. Potem pa imajo tako široke razgone, da jih morajo zametati. Kaj takega ni dobro, ker je prvič veliko dela, in drugič pa zemlja ni ednaka.

Druži zelo priporočljiv način, pa je, da se od ozkega ogona odrežeta od vsake strani ena brazda. Ostali dve se pa z motiko razkopljeta in se izmeščeta vun. To tudi lahko otroci storijo. Kje pa je za razgon namenjeno, se razgon pusti odprt. Potem se povlači po čez, da se

zemlja zdrobi in splanira. Najboljši čas za to je sedaj, ko se napravljajo prah za jesensko setev. Dragi stanovski tovariš! Ako storis tako, bodeš imel vso njivo v ednakem kulturnem stanju in vse rastline ti bodejo jednakost rastle, ako si seme očistil le skoz sortir trier (Sortier Trieur Maschine) ne z nadavnim Trierjem. O temu sem popolnoma prepričan.

V Vičancih, dne 1. avgusta 1909.

Najvažnejša kletarska sredstva v okviru vinske postave.

Vinski postavi z dne 12. aprila 1907 je § 3. za vinogradnika, vinotržca in krčmarja zelo važen. Večinoma ga pa posebno vinogradniki, ne umejajo prav, ker obsegata marsikaj, kaj je pri nas vsled — žalibog! — precej zaostalega kletarstva še tuje. In vendar je znanje unguega kletarstva za vinogradnika iste važnosti kot vinoigrad sam, če ne zna kletaristi tisti, ki je vino od njega kupil, tedaj lahko gre mnogo vina v izgubo, ki ga je z velikim naporom pridelal, ali pa ostane roba taka, da ne doseže razmernega viška dobrute in vrednosti.

Določo § 3. pa so velevažne zato, ker izrečno navajajo, kaj se ne sme smatrati za pačenje vina, da ne obsojajo pretirani nazori kletarskih sredstev, brez katerih se ne da izhajati. Vino je pač jako občutna, raznini prememb podvržena tvarina, katere vrednost je odvisna od čistote, prijetnosti, zunjanosti in okusa. Torej je vpliv na te lastnosti z raznimi dovoljenimi sredstvi potreben.

Ker ima vsakdo, ki se peča s prometom vina, nabit izvleček iz vinske postave, najde tam tudi § 3., torej ga tukaj ne eomo posebe navajali. V naslednjem hočemo govoriti o nekaterih za nas važnejših kletarskih sredstvih, ki so po njem dovoljena, in sicer ne po vrsti, kakor jih postava navaja, ampak bolj po vrsti, ki prihaja v voštven za praktične razmere. Razpravljati hočemo o žvepljanju ali istovrednem dodajanju natronovega bisulfita, prevarevanju, razbarvanju, barvanju, regulirjanju kislino (odkisanju in pomnoževanju kislino), čiščenju, mešanju itd.

Žvepljanje.

Eno najvažnejših sredstev v kletarstvu je žveplo. Če žveplo zažgemo, se spaja s kisecem zraka v žvepleno sokislino, ki se kaže v dimu, ki nastaja pri zažiganju žvepla. Iz enega utežnega dela žvepla nastaneta približno dva utečna dela žveplene sokislino. Če zgori n. pr. 10 gr. žvepla popolnoma, nastane iz tega 20 gr. žveplene sokislino. Žveplena sokislina pa je hud strup raznimi gljivam in njih trosom, plesnobi in raznim drugim organizmom, ki lahko škodljivo vplivajo na razvoj in zdravje vina. Ravnino ta lastnost žvepla pa je za kletarje velike važnosti. Dasi je žveplena sokislina v večji meri strup tudi za človeka, vendar jo je vinska postava proti določenim postavam za živila izvezela, in dovolila nje pametno porabo. Postavno pa je določeno, da smo imeti vina, ki se točijo, le do 8 mg proste žveplene sokislino v litru. Večja množina v takem vnu, ki se toči, je po določbah najvišjega sanitetnega sveta prepovedana, obdolženci zapadejo po §§ 14, 18 ali postavi za živila občutni kazni. Pri umni porabi žvepla pa ni trebi dovoljeni mej prekoračiti in če kdo to storii, storii to le iz neumnosti. Kakor pa pri nas nekateri žvepljanje pretiravajo, tako imajo zopet drugi mržnjo proti žveplu. Eni žveplajo vino po nepotrebni, pri vsakem pretakanju in ga tako prenasicijo z žvepleno sokislino, ki je v preveliki množini zdravju škodljiva, ki pa tudi nasprotno nameju pretakanju. Zorenju vina. Eden ali drug možkar se zopet baha, da ne trpi žvepla vsvoji kleti, da ne žvepla niti sodov niti vina. Prvi povzroča pivcem glavobol, drugi pa lahko pivcu vino prigabi zaradi njegovega nečistega okosa ali z bolnim vino, ki ravno tako malo ali manj prija ko žveplo. Za oba pa se nahajajo paragrafi v zakonu za živila. Srednja pot je tudi takaj najboljša. Rabimo žveplo po pameti, da ohranimo vino in posodo zdravo, a ne pretiravajmo ne na eno ne na drugo stran.

Žveplamo ga :

1. Da ohranimo posodo zdravo in okusno;
2. da zabranimo v moštu prenaglo vreme;
3. da vstavimo začetek raznih bolezni in zatremo povzročitelje, ki so pred žvepleno sokislino zelo občutni.

a) **Žveplanje posode:** Sovražniki žvepla si pomagajo, da ohranijo prazno posodo, na razne, bolj ali manj neumne načine. Eni sušijo prazno posodo na zraku. Plesnoba se sicer v takem suhem sodu ne vgnezdi, zato pa se v sodu razkratijo ostanki droži in vino dobri v takem sodu, če se ne žvepla, značilen pust okus. Ohranijo se pa tudi trosi škodljivih gljivic, ki lahko začnejo kmalu na vino škodljivo vplivati. Drugi postijo zopet v sodu ostanke vina, ki ga sicer branijo pred plesnobo, ki pa so najboljša podlaga raznimi vino razkratilim gljivam, ki napadejo v tak sod vrito vino, kakor hitro nastopijo za to ugodni pogoji, s tem večjo močjo. Tako in drugače si pomagajo ljudje prepričani, da so vkenili najpametnejše. Da se spozna nepravilnost takega ravnana, za to pač treba malo več razodsnosti. Umen kletar pa prazno posodo najprej do dobra izpere, jo pusti očediti, da izteče voda iz nje, lo zžge z žveplom, dobro zapre in žveplanje po prebri vsak ali vsaka 2 meseca ponovi. Tako ravna ne samo v kleti, temveč tudi če ima posodo zunaj na zraku, kjer bi se mu razrušila in tudi bi plesnila. Ko posodo zopet rabi, jo z vodo dobro izpere, da spravi iz nje vso ostalo žvepleno sokislino, nastalo žvepleno kislino itd. Pameten kletar na takoj izpiranje sicer čiste posode, ki je bila prazna, pa večkrat žveplena mnogo drži, ker ve, da naj ne pride v vino

preveč snovi, ki bi nanj neugodno vplivale, mu množile kislino in druge zdravje škodljive primes. Prepirčan je pa tudi, da lahko v posodo, s katero je tako ravnal, brez skrbi naliči vino najvišje vrednosti in vsake starosti, ne da bi mu kakor koli škodoval.

b) Žvepljanje zaradi zadrževanja vrenja. Zadrževanje vrenja je umestno v dveh slučajih:

1. Če hočemo razpošiljati sladek mošt;

2. Če hočemo v moštu, zlasti od gnilega grozda zadrževati vrenje tako dolgo, da se največja nesnaga iz njega vsede.

Umen kletar naj vrenje svojega mošta sicer pravljoma pospešuje. Ce pa hoče sladek mošt razpošiljati, mu dela ta med potjo največ preglavice, torej želi razvod kvasnic, vretje zadržati. To se doseže s tem, da se mošt zolo ohladi, kar pa je umetno mogoče le večjim razpoljuvancem sprimernimi pripravami. Vsa kemična sredstva, stupi za kvasnice, ki se prnujajo in večkrat — žalibog! tudi kupujejo in rabijo, so postavno strogo prepovedana. Kot dovoljen strup za kvasnice nam preostaja torej edino žveplana sokislina. Sicer pa tudi gorje krčmarju, ki pride pred sodišče vsled nepovednega točenja takega prežveplanega mošta. Vendar pa ima žvepljanje predest, da se da preobila žveplena sokislina s pretakanjem ali zračenjem spraviti iz mosta ali vina, dočim ostanejo druga, vretje ovirajoča sredstva v njem. Po dovršenem vrenju se skoraj popolnoma izgubi.

(Prihodnjih naprej).

Ne pozabite nesrečnih kmetov, katerim je toča vse vzela! Nabirajte podpore. Vsakdaj naj podeli vsaj malo svotico za te reveže!

Gospodarske.

Plesnoba v kleti se zatre s pridno čejo in prežvečanjem. Klet je vsako leto pobeliti in med beležje dajati 1% žveplene kislino, ki se jo dobi v vsaki kletari. Lesne podlage pod sodi in sploh ves les je istotako redno beliti! Vinsko posodo je vsak teden zbrisati s junjo, ki je od olja mastna. Kadars je prizerno vreme, ju klet dobro prečrati, kajti svež zrak in svetloba sta največja sovražnika plesnobe. Ker vlaga pospešuje plesnobo, je tudi to s prežvečanjem in osuševanjem po možnosti spraviti iz kleti! Tudi žvepljanje kleti je dobro sredstvo zoper plesnobo in jabolkom, če se nahajajo v kleti, nič ne škoduje, marveč jih dela še trpežnejša.

Loterijske številke.

Gradec, dne 7. avgusta: 85, 37, 38, 66, 76.
Trst, dne 31. julija: 54, 7, 22, 19, 65.

Kdor hoče na naše inzerate odgovor, naj priloži vprašальнemu pismu retur-marko. Brez marke ne pošiljamo odgovora.

Povedem birmu razpošilja svetozvana lvdka ur Maka Böhnel na Dunaju, IV., Margarethenstrasse št. 27/27 nov cenik birmskih ur, "zlatnine in srebrnine po najnižjih fabriških cenah. Dober glas in sedemdesetletni obstanek tvrdke jamčijo za izvrstno, redno postrežbo. Naši cenjeni čitalci dobiti na naročilo takci cenik z nad 5000 podobnimi zastoji in franko.

273

Oskrbnika (špana)

inšem, dober, trezen in pošten, oženjen, 30—42 let star brez otrok ali z 1 otrokom od 10 do 12 let, ki je več v vrtnarstvu in pri konjih; žena čedna in natančna, ima skrbi v hiši na red paziti, v vrto pomagati, perutino krmiti. Prednost imajo tisti, ki so že dalje časa na enem mestu služili. Plača mesečno 40 K, stanovanje, obstoječe iz lepe sobe in kuhinjo in kurjava, nadalje vse potrebe iz vrta. Ponudba na Johann von Chapò, graščina, Bartberg, Tullnerbach 2 bei Wien.

499

Eden ali dva srednje težka 497

konja
brez napak se išče kupiti. Ponudbe prevzame

F. C. Schwab
Ptuj.

Zagrebška tovarna, tvrdke Henrik Franck sinov, v vsakem oziru novodobno urejena, izdeluje svoje proizvode izključno le iz najboljših sirovin. V Vaš prid bode, bodete li pri nakupovanju dajali prednost temu izvrstnemu proizvodu pravemu :Franckovem: kavnem pridatku z mlinočkom, iz zagrebške tovarne.

sl. Zaga V. Y 1163, 5:91, V.

Malo posestvo

z eno njivo, sadosnik, 2 hiše zidané, 3 kleti v zemlji, hlev za krave, 3 svinjski hlevi, pri glavnih cesti, $\frac{1}{4}$ ure od cerke Sv. Lovrenca, slov. gor. je za prodati. Cena 3000 K. Vpraša se hiš. štev. 92 v Oblahki po Sta. Juršinci. 495

Delavci

priredo do prepirčanja, da dobro šivanje perilo, hlače, oblike itd. najbolje pri Wessiku v Mariboru, Draugasse, kupijo.

Damske

bluze, šosi, predpasniki itd. gotovi ali po meri, kupuje se kakor znano najbolje pri Wessiku v Mariboru, Draugasse, kupijo.

Zdrave delavce in delavke

tudi cele družine dobijo v tovarni užgalnega blaga v Marija Rasti pri Mariboru trajno in dobro delo ter tudi pristo stanovanje. 359

Pridni, solidni kovači za kladio, kovači za kladio,

ki se razumejo pri izdelovanju les in vsake vrste, ki znajo dobro "lohat", kovati (ausschmieden, ausmachnen), dobjijo v Stajerskem podjetju "Columbusštite" Maria Rast, sp. Stajersko, trajno in dobro akordno delo, zene in hekerje oženjenih kovačov pa dobjijo lahko pri isti firmi v fabriki užgalnega blaga v Maria Rastu delo. 436

Tako se sprejme, zdravo krepko 14—16 let staro

Gostilna

v okolici Celja s pohištveno, koncesijo, vrtom za sedeti in za zelenjavjo, se takoj po ceni prodaje ali v najem da. Vpraša se prig. M. Wakonigg, Ostromčno pri Celju. 492

Učenec

krepek in zdrav, iz boljše bise in z dobro solško izobrazbo, zmožen ob teh deželnih jezikov, se sprejme pri g. Ottmar Diermayer trgovcu v Ormožu.

Mlad komi

za zelzno trgovino, priden za delo, z dobrimi referencami, se išče s 1. 9. t. i. ali najkasneje za 15. 9. t. i. Zmožen mora biti obeh jezikov. Joh. Slawitsch, železarška trgovina, S. Lenart sl. g. 491

Lepo posestvo

na prodaj imata Anton in Uršula Zagorek v Podvinčevu. Posestvo meri blizu 10 oralov zemlje, hrani novi možnosti za ceno pa se pri lastniku izvede vsaki dan. 485

Tako se sprejme, zdravo krepko 14—16 let staro

deklico,

s primerno solško izobrazbo kot učenku v trgovino mešanega blaga J. Rudman, Kričavas Dolensko. 489

V tovarni za vozove Pergler v Mariboru, Mühlgasse 44, se sprejme. 487

kovaški učenec.

Tudi se tam gotove stare kar kar neve vozove prodaja.

!! Pozor !! za vinsko trgatev 1909. Večjo množino zelenih štartinskih sodov brez napak odda od 40 do 44 kron

Karl Kržiček v Mariboru, Burggasse 8. 490

Na prodaj!

Lepo posestvo, ki leži v obč. Kostrajnica zraven Poličan (Pöltschach, Marien-Quelle); v tem občini stoji vinograd novo nasajeni, ki bo letos 8 polovnjakov vina nosil, zraven njiva, les in zidano hišno poslopje, preša, 2 kleti, velbani, potem od spodaj na ravni in lep travnik, njiva, sadosnik, zidano hišno in gospodarsko poslopje, potem en travnik, njiva in les, vse na ravni, meri skupaj 18 johov. Kdor želi to posestvo kupiti, naj si ga ogleda pri Juri Gobec, vulgo Goček, potem pa se naj oglesi pri Johan Toplak Sv. Martin pri Vurbergu via Ptuj. 498

Ženitna ponudba.

Vdovec, 36 let star, s 3 otroci, lastnik umetnega mlina v nekem lepem trgu spodnje Štajerske (vrednost mina 20.000 K) želi se oženiti z gospodično ali pa vodo brez otrok v starosti od 25—35 let, ki je zmožna obeh deželnih jezikov in ima nekaj tisoč kron premoženja. Naslov se izve pri upravnemu Štajercu. 496

Dobro idoča

 trgovina z mešanim blagom

v živahnem kraju Koroške se zaradi ženitve drugo trgovino pod izvrstnimi pogoji naprej v najem da. Ponudbe naj se pošiljajo na gosp. Jak. Kuschning v Labudu (Lavamünd).

inšem. 494

681

oooooooooooooo

Zahvala.

Podpisani posestniki iz Zabovec pri Ptiju razajo tem potom zavarovalni družbi "Fr. Hongroise" za tako hitro in kulantno pojedine 14. julija nastopivše požarne škode in posebno zahvalo.

Zabovci pri Ptiju, 30. julija 1909.

Franc Slawitsch, Jožef Šimenko, priča.

Janez Mesnarič, Marija Korošec, Katarina Bejkak, priča.

oooooooooooooo

Rabljene sode

vseh velikosti prodajo

C. FÜRST & SINOW

Ptuj.

Karl Kasper

trgovina zmešanim blagom in zaloga smodnika

PTUJ

priporoča svojo bogato zalogo špecerijskega blaga nadalje smodnika za lov in razstrelbe, cindziter predmete municije za lov kakor patru kapsejne, šrot itd., nadalje glavno svojo zalogu v umečnem gnoju za travnike, njive in vinogradi. I. s. Tomažova moka, kajnit, kalijeva sol in nadalje krmilna slama prešana, raffabast in bakreni vitriji itd. po najnižjih cenah.

Čudež industrije!

Vsled velikega sklepa oddajam po smeno in ceni samo

K 4-60

eno krasno, tanko amerikansko zlato-dublo zlato zeleno zrno, ki se ne da razložiti od pravilne karatne zlate, s 36 unim antimagnetnim anker-kolesjem, s sekundnimi kazalciem 3 letno garancijo s fini po

1 kom. K 4.60 zlačeno verižico vred 3 kom. K 1250

Natanko ista v nikelnlu ali gloria srebru lepo gravirano pokrov s posrebeno verižico 2 kom. K 650

Brez rizike! Izmenjava dovoljena ali denar nazaj! Posila se v povzetju ali naprej-plačilu svote. II. ceniki zastoji in franki.

E. Holzer, Krakova, Stradom 18/26.

Fotografična manufaktura

FRUWIRTH & COMP.

Dunaj VI. Gumpendorferstrasse 9.

Vsi modeli

fotografičnih aparatorov

Prizmen-glaži ltd.

Solventno olajšanje plačil za odjemalce.

Cenik zastoj in franko.

Štiri novo zidane vile

s 5 sobami, 3 kuhinje, veža, lepa klet, kuhinja za perilo, studenici, lepi veliki vrt, 12 let davka oproščen, stojijo v Studenicih pri Mariboru in Lembaški cesti in je vsaka za 11.000 kron za prodati in za izplačati je 4.600 kron; ta drugi del je 43/4% obrest. Za vprašati je v Maribori pri gospodu Josefalu Nekrepalu, tesarski mojster, Maribor v Koroškem predmetju ali pa v Studenici v kavarni.

inšem. 495

682

trn

trn